

ΓΙΑΓΚΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

Από τον Τάσο Θεοδωρίδη

Αγαπητέ Χάρη,

Είναι δύσκολο να μιλήσεις ή να γράψεις για τον Γιάγκο Πεσμαζόγλου τον σπουδαίο αυτόν Έλληνα, τον επιστήμονα, τον ιδεολόγο, τον οραματιστή, να αποτιμήσεις την προσφορά του στον τόπο, στην Δημοκρατία και στον άνθρωπο χωρίς τον κίνδυνο να τον αδικήσεις.

Αυτές οι σκέψεις και οι δισταγμοί μ' εμπόδισαν να ανταποκριθώ μέχρι σήμερα στην προτροπή σου να σου στείλω ένα κείμενο με τις εμπειρίες μου από την πολύχρονη συνεργασία μου με τον αείμνηστο Πρόεδρό μας.

Αυτό που μπορώ να κάνω, με λιγότερο κίνδυνο και περισσή αγάπη είναι να ανασύρω από την μνήμη μου στιγμές και περιστατικά από την εικοσιπεντάχρονη συνεργασία και φιλία με τον Πρόεδρο, τις συζητήσεις, τις αποτιμήσεις του για πρόσωπα και καταστάσεις, την λεβεντιά, το ήθος, την ανθρωπιά, το διεθνές κύρος του, την απλότητα και ευγένεια και κύρια την αγάπη του για την Ελλάδα και τον άνθρωπο. Επίσης την αφοσίωσή του στην Ελληνοχριστιανική παράδοση σαν συντελεστή της διαφύλαξης της εθνικής μας ταυτότητας.

Πριν γνωρίσω από κοντά τον Γιάγκο Πεσμαζόγλου είχα ακούσει για την αντιστασιακή του δράση και τις ταλαιπωρίες του κατά την περίοδο της δικτατορίας. Είχα επίσης διαβάσει στα "κείμενα" που κυκλοφόρησαν τότε, άρθρο του μαζί με κείμενα διαφόρων προσωπικοτήτων. Μετά την επταετία τον άκουσα σε μια ομιλία του ως βουλευτού της Ενώσεως Κέντρου - Νέων Δυνάμεων στον Κινηματογράφο "Εγνατία" της Θεσσαλονίκης. Με εντυπωσίασε η δύναμη και η σαφήνεια των επιχειρημάτων του, η ακρίβεια της έκφρασης και τα ωραία Ελληνικά του. Μίλησε για την εξωτερική πολιτική, την Ευρωπαϊκή κοινότητα και την θέση της Ελλάδας σε σχέση με όλα αυτά καθώς και για την εσωτερική κατάσταση και τα προβλήματα της χώρας.

Ήταν εμφανής η απόλυτη γνώση των αντικειμένων που πραγματεύθηκε, η ευχέρεια της γλώσσας και το πνευματικό του σφρίγος.

Τον γνώρισα από κοντά όταν επισκέφθηκε την Θεσσαλονίκη μετά την απομάκρυνση του Γεωργίου Μαύρου από την ηγεσία του κόμματος λόγω της αποτυχίας στις εκλογές του 1977 σε μια προσπάθεια δημιουργίας ενός νέου πολιτικού σχηματισμού για την στέγαση των δυνάμεων του Κεντρικού χώρου, που λόγω και της έλλειψης δυνατότητας συνεργασίας με το κορυφαίο τότε ιστορικό στέλεχος της παρατάξεως Ιωάννη Ζίγδη, ο οποίος παρά την εντιμότητά του και τις γνώσεις του δεν διέθετε το προσόν της δημοκρατικής διοικήσεως του Κόμματος, οδηγείτο σε πλήρη διάλυση.

Μαζί με τον Δημήτρη Ζάννα παλαιό στενό φίλο του Γ.Π. και άλλα στελέχη του Κεντρικού χώρου συναντηθήκαμε στο "Μακεδονία Παλλάς" και συζητήσαμε την κατάσταση. Επιθυμία του ήταν οποιαδήποτε ενέργεια για την ίδρυση του νέου πολιτικού Οργανισμού να ξεκινήσει με πλήρεις δημοκρατικές διαδικασίες και με ιδρυτικό συνέδριο που θα γίνει στην Θεσσαλονίκη προς την οποία έτρεφε απεριόριστη αγάπη.

Αποφασίσθηκε επίσης να γίνει προηγουμένως μια συγκέντρωση στελεχών στην Αθήνα για να δοκιμασθεί και η ανταπόκριση στο κάλεσμα από την οποία θα εξαρτιόταν κατά κάποιον τρόπο και η δυνατότητα συνέχισης του εγχειρήματος.

Η συγκέντρωση αυτή έγινε με μεγάλη επιτυχία. Επακολούθησε η ιδρυτική συνδιάσκεψη στη Θεσσαλονίκη.

Από το Συνέδριο εκλέχθηκε η Κεντρική Επιτροπή, η οποία στην συνέχεια εξέλεξε τα μέλη του Πολιτικού Γραφείου. Η εκλογή του Γιάγκου Πεσμαζόγλου ως προέδρου του Κόμματος ήταν ομόφωνη. Όλα αυτά με απόλυτα διαφανείς διαδικασίες.

Η οργάνωση του κόμματος ξεκίνησε με μεγάλο ενθουσιασμό. Με δημοκρατικές διαδικασίες δημιουργήθηκαν τοπικές οργανώσεις με εκλεγμένα συμβούλια σ' όλες σχεδόν τις πόλεις της Ελλάδος από εκλεκτούς τοπικούς παράγοντες.

Στην πρώτη σύνοδο της Κεντρικής Επιτροπής στην Αθήνα εκλέχθηκαν επιτροπές στις οποίες ανατέθηκε η εργασία μελέτης και διατύπωσης προγραμμάτων, τα οποία μετά την έγκρισή τους από την κεντρική επιτροπή θα αποτελούσαν το Γενικό Πρόγραμμα του Κόμματος σε όλους τους τομείς της δραστηριότητάς του. Υγεία, παιδεία, Αγροτική πολιτική, Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Οικονομία, Εξωτερική πολιτική κλπ αποτέλεσαν αντικείμενο συζητήσεων, εγγράφων προτάσεων και μετά την έγκρισή τους τυπώθηκαν σε βιβλιάρια που κυκλοφόρησαν ανάμεσα στα στελέχη και τους οπαδούς του κόμματος. Όλα αυτά με άψογες δημοκρατικές διαδικασίες.

Η ιστορία του ΚΟΔΗΣΟ και η τύχη της προσπάθειας εισαγωγής ήθους στην πολιτική ζωή του τόπου είναι σε άλλους λιγότερο και σε άλλους περισσότερο γνωστή. Ίσως κάποτε γίνει αντικείμενο μελέτης ή ανάλυσης από ειδικούς για να ερευνηθούν οι αιτίες που οδήγησαν στην αποτυχία. Γεγονός πάντως είναι πως η παρουσία και η δράση του ΚΟΔΗΣΟ στο πολιτικό στερέωμα άφησε ένα άρωμα εντιμότητας και ήθους.

Για όσους βέβαια είχαν την δυνατότητα να το ξεχωρίσουν και να το οσμιστούν μέσα στον κυκεώνα της παθιασμένης αντιπαράθεσης, της φθηνής δημαγωγίας και την δυσσομία της ηθικής έκπτωσης και της διαφθοράς που ακολούθησαν τα χρόνια της μεταπολίτευσης.

Αλλά ως περιορισθώ στις αναμνήσεις μου από την συνεργασία μου με τον αείμνηστο Πρόεδρο. Ίσως έτσι γνωρίσει κάπως ο ελληνικός λαός και εκτιμήσει έστω και μετά θάνατον, όπως συμβαίνει συνήθως στην Ελλάδα, την προσωπικότητα και την τεράστια προσφορά στον τόπο και τον λαό του Γιάγκου Πεσμαζόγλου.

Ο "ΑΓΝΩΣΤΟΣ" ΓΙΑΓΚΟΣ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

Είναι ελάχιστοι αυτοί που γνωρίζουν σε όλο το εύρος και το μέγεθος το έργο που προσέφερε ο Γιάγκος Πεσμαζόγλου από διάφορες θέσεις και αξιώματα που κατέλαβε κατά καιρούς, αλλά και σαν προσωπικότητα με τις γνωριμίες και το διεθνές κύρος του. Ως ανώτατο στέλεχος του Υπουργείου Συντονισμού, Ως υποδιοικητής της Τραπεζής της Ελλάδας, ως Καθηγητής

στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ως Ακαδημαϊκός. Ως Υπουργός στην πρώτη μεταπολιτευτική κυβέρνηση. Ως Βουλευτής και επικεφαλής της ομάδας των βουλευτών της Ελληνικής Βουλής στο Ευρωκοινοβούλιο πριν την πλήρη ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την εκλογή των Ευρωβουλευτών της στις εκλογές του 1981. Η δράση του στην συνέχεια για την στήριξη των εθνικών θεμάτων στην Ευρωβουλή είναι αρκετά γνωστή, όχι όμως όσο θα έπρεπε ή όσο άξιζε. Προσωπικά πιστεύω πως, από την αφιερωμένη ολότελα στην Ελλάδα ζωή του, δύο είναι οι μεγάλες, οι ανεπανάληπτες προσφορές του. Οι διαπραγματεύσεις για την εισδοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και η υπεράσπιση των εθνικών μας θεμάτων μέσα σε αυτήν αλλά και έξω από την ιδιότητά του ως Ευρωβουλευτού με τις συνεχείς επαφές του με διεθνείς παράγοντες για την ενημέρωσή τους και την βοήθειά τους στην προώθηση των θεμάτων αυτών στα διάφορα κέντρα αποφάσεων.

Το αποκορύφωμα της προσφοράς του ήταν βέβαια οι διαπραγματεύσεις που διεξήγαγε για την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα ως επικεφαλής ομάδας από διπλωμάτες και ειδικούς εμπειρογνώμονες. Δεινός διαπραγματευτής, αλύγιστος και επίμονος με επιχειρήματα ατράνταχτα επέτυχε τους καλύτερους δυνατούς όρους για την ένταξη. Όπως μου είπαν ειδικοί στα θέματα της κοινότητας οι διαπραγματεύσεις αυτές και οι όροι τους οποίους επέτυχε υπέρ της Ελλάδας αποτέλεσαν την βάση για τη μέχρι σήμερα ένταξη στην Κοινότητα των υπόλοιπων χωρών. Ουδέποτε καυχήθηκε για το έργο και την προσφορά του την οποία θεωρούσε αυτονόητη υποχρέωσή του. Σε μια σχετική συζήτηση μου είπε απαντώντας σε ερώτησή μου, ότι, σε ελάχιστο χρόνο από την υποβολή της Ελληνικής αίτησης, υπέβαλε αίτηση εντάξεως και η Τουρκία και ότι ο τότε Τούρκος Υπουργός των Εξωτερικών Ζορλού τον συμβουλευόνταν για τον τρόπο στήριξης του αιτήματος της χώρας του. Αν σκεφθεί κανείς ότι μέχρι σήμερα η Τουρκία βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από την πραγματοποίηση του Ευρωπαϊκού ονείρου της, ενώ η Ελλάδα απολαμβάνει επί δεκαετίες τα αγαθά της ένταξης, αντιλαμβάνεται και το μέγεθος της σύλληψης της Ευρωπαϊκής ιδέας από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή αλλά και την συμβολή όλων όσοι εργάσθηκαν μαζί του για την πραγμάτωση της ιδέας αυτής με πρώτο τον Γιάγκο Πεσμαζόγλου.

Ανέφερα εντελώς συνοπτικά την Εθνική προσφορά του Γ.Π. στους διάφορους τομείς δραστηριότητάς του. Παντού διέπρεψε. Αλλά και σε έναν μόνο από τους τομείς αυτούς αν είχε προσφέρει, πάλι θα ήταν άξιος της πατρίδας και της ευγνωμοσύνης των Ελλήνων. Θα μπορούσε να προσφέρει ασφαλώς περισσότερα. Ήταν πρόθυμος. Οι ιθαγενείς δεν δεχθήκαμε τα τίμια δώρα του, τρέχαμε πίσω από τουςπραματευτές με τις χάντρες και τα καθρεφτάκια.

Ο ίδιος πάντως δεν παραπονέθηκε ποτέ. Όταν μετά την αποτυχία στις ευρωεκλογές του 1984 παραιτήθηκε από την ηγεσία του ΚΟΔΗΣΟ πήγα στην Αθήνα να τον μεταπείσω.

Ήταν η μόνη φορά που δεν συζήτησε με κανέναν την απόφασή του. Εγώ τα έβαλα με τον λαό που δεν εξετίμησε την προσπάθειά μας. Με

διέκοψε. Όχι Τάσο, φταίμε εμείς που δεν κατορθώσαμε να τον πείσουμε και πρώτα εγώ. Γι' αυτό έπρεπε να φύγω. Εσείς συνεχίστε. Θα σταθώ δίπλα σας.

Και κάνοντας χιούμορ για την αναφορά του στον Ζορλού μου είπε με πικρό χαμόγελο: "Εγώ πάντως είχα καλύτερη τύχη από τον Ζορλού". Ως γνωστόν ο Ζορλού μετά την ανατροπή της Κυβερνήσεως Μεντερές παραπέμφθηκε σε δίκη και οδηγήθηκε στην αγχόνη μαζί με τον πρωθυπουργό Μεντερές ο δε πρόεδρος της Τουρκικής Δημοκρατίας καταδικασμένος σε ισόβια τερμάτισε τον βίο του σε ένα ξερονήσι γνωστό με το όνομα "Νησί των σκύλων".

Για την αντιστασιακή του δράση στην διάρκεια της δικτατορίας σπάνια μιλούσε και πάντοτε ήταν με καλοσύνη για την αγάπη που του έδειχναν οι απλοί άνθρωποι στους τόπους της εξορίας του, όπου βέβαια τον ακολουθούσε πάντα η αγαπημένη σύζυγός του Μιράντα αφιερωμένη ολόψυχα σ' αυτόν και το έργο του. Σύντροφος, μάνα, αδελφή και φίλη. Επιπλέον γραμματέας του που στενογραφούσε ή μαγνητοφωνούσε τις ομιλίες του, τον φρόντιζε και τον νοιάζονταν κάθε στιγμή. Ευγενική, αρχόντισσα, φιλόξενη με πλούτο γνώσεων ειδικά σε θέματα πολιτισμού ταύτισε τη ζωή της τα όνειρα και τις φιλοδοξίες της με τη ζωή και τις δραστηριότητες του "Γιάγκου" της. Είναι βέβαιο πως η παρουσία της στο πλευρό του συνετέλεσε αποφασιστικά στην επιτυχία του σε όλους τους τομείς της δραστηριότητάς του.

Δεν αναφέρθηκε ποτέ στην ταλαιπωρία που υπέστη στα κρατητήρια της ΕΣΑ. Μοναδική περίπτωση αναφοράς του σ' αυτά ήταν, όταν υποστηρίζοντας ότι για την ικανοποίηση ενός αιτήματος δεν αρκεί αυτό να είναι δίκαιο αλλά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο προβολής και την ένταση της φωνής σου. Αναφέρθηκε έτσι σε επεισόδιο που συνέβη κατά την κράτησή του. Δεν υπήρχε κανένα σκεύος στο κελί του για τις σωματικές ανάγκες. Ορισμένη ώρα έπρεπε να οδηγηθούν οι κρατούμενοι στους άθλιους τόπους "υγιεινής" και εν συνεχεία να μείνουν κλεισμένοι για ένα εικοσιτετράωρο. "Έτσι ήταν υποχρεωμένοι να ουρούν στο δάπεδο και να υφίστανται την δυσσομία ολόκληρο το εικοσιτετράωρο. Εζήτησε ένα ουροδοχείο και του το αρνήθηκαν. Σε μια επίσκεψη ενός αξιωματικού, γνωστού από τις μεταπολιτευτικές δίκες, επανέλαβε σ' αυτόν το αίτημά του. Αυτός αρνήθηκε. "Τότε γύρισα και με όση φωνή διέθετα του φώναξα - Έμαθα πως είσαι από τη Δεσκάτη, είναι αλήθεια; Ναι μου είπε. Και δεν Ντρέπεσαι;... Φώναξα πιο δυνατά. Σε ένα τέταρτο ήλθε ένας στρατιώτης και μου έφερε ένα σκουριασμένο κονσερβοκούτι, αρκετά μεγάλο. Εκείνη τη στιγμή ήταν το πολυτιμότερο δώρο που θα μπορούσα να δεχθώ".

Κυριολεκτικά το κέρδισα με το σπαθί μου συμπλήρωσε, γελώντας. Ο Γ. Π. δεν εξέφρασε ποτέ κανένα είδος μίσους ή μνησικακίας προς τους βασανιστάς του. Απλά απεχθανόταν και με το τελευταίο κύτταρο του την δικτατορία και κάθε είδος στέρσης της ελευθερίας και μείωσης της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας.

ΓΙΑΓΚΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ - Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ - Ο ΦΙΛΟΣ

Στην αρχή της γνωριμίας μου με τον Γιάγκο Πεσμαζόγλου αισθανόμουν ένα δέος πράγμα, που συνέβαινε σχεδόν σε όλους όσοι τον πρωτογνώριζαν. Τον θεωρούσαμε κάπως απρόσιτο. Και όμως ήταν τόσο απλός, τόσο ανθρώπινος, απόλυτα ανοιχτός στην φιλία, στην συντροφικότητα.

Στην ιδρυτική διάσκεψη της Θεσσαλονίκης εκλέχθηκα στην Κεντρική Επιτροπή του ΚΟΔΗΣΟ. Μετά το πρώτο Συνέδριο του κόμματος έγινα μέλος του πολιτικού γραφείου και με απόφαση του πολιτικού Γραφείου πρόεδρος του Οργανωτικού Γραφείου Βορείου Ελλάδος.

Έτσι οι επαφές με τον πρόεδρο του κόμματος ήταν συνεχείς και είχα την ευκαιρία και την δυνατότητα να τον γνωρίσω καλύτερα και να εκτιμήσω το βάθος της σοφίας και των γνώσεών του, το ήθος, την ανθρωπιά του, την καλοσύνη του.

Πολλές φορές τηλεφωνούσε αργά την νύχτα και, αφού ρωτούσε αν με ξύπνησε, στην συνέχεια ζητούσε να μάθει τα νέα για πρόσωπα και πράγματα της Βορείου Ελλάδος. Θυμόταν τα περισσότερα στελέχη με τα μικρά τους ονόματα και ενδιαφερόταν για όλους όχι μόνον για τα κομματικά θέματα αλλά και τα προσωπικά τους προβλήματα. Ήταν με όλους πραγματικός φίλος. Επεδίωκε την φιλία και την οικειότητα. Θυμάμαι στο πρώτο Συνέδριο του κόμματος. Οι εργασίες του συνεδρίου προχωρούσαν ομαλά. Η συμμετοχή μεγάλη όπως και ο ενθουσιασμός. Οι διάφορες επιτροπές μετά από συζητήσεις και ανταλλαγές απόψεων παρουσίασαν τα διάφορα προγράμματα για όλους τους τομείς δραστηριότητας του κόμματος. Υγεία, Αγροτική πολιτική, οικονομία, παιδεία κλπ προς έγκριση από το Συνέδριο για την σύνταξη του γενικού προγράμματος του κόμματος. Ο πρόεδρος ήταν συγκινημένος, ενθουσιασμένος και ευδιάθετος. Για μια στιγμή στο μεσημεριάντικο γεύμα πλησίασε στο τραπέζι όπου καθόμαστε με τον Δημήτρη Ζάνα με τον οποίο τον συνέδεε πολύχρονη φιλία. Έσκυψε μας έπιασε από τους ώμους: Ο Θεός δεν μου έδωσε αδέρφια είπε. Εκείνη την ώρα περνούσε απέναντι ανάμεσα στα τραπέζια ο φωτογράφος, του έκανε νεύμα. Μας έβγαλε δύο φωτογραφίες. Δεν είπε τίποτα άλλο. Έφυγε κρύβοντας την συγκίνησή του.

Αυτός ήταν ο Γιάγκος, τρωτός, ανθρώπινος.

Στις αρχές ακόμα της συνεργασίας μας διακόπτοντας μια συζήτηση που είχαμε για κάποιο κομματικό θέμα, εντελώς απρόοπτα με σταμάτησε και μου είπε: Θέλω να με λες Γιάγκο. Εγώ φυσικά ως τότε τον προσφωνούσα κύριε Πρόεδρε. Μετά την έκπληξη και αφού σκέφθηκα λίγο του είπα: Αυτό δεν γίνεται. Καλά δεν είμαστε φίλοι; Ναι, αλλά αυτό δεν γίνεται. Τελικά μετά από λίγη συζήτηση καταλήξαμε σε συμβιβασμό. Από τότε τον αποκαλούσα απλά: Πρόεδρε.

Το δέχθηκε γελώντας.

Ποτέ δεν προσπαθούσε να επιβάλει την γνώμη του για ένα θέμα έστω και αν είχε ήδη σχηματισμένη άποψη. Την συζητούσε και προσπαθούσε να σε πείσει με επιχειρήματα. Ήταν επίμονος ανεξάρτητα από την σπουδαιότητα του θέματος.

Πριν από τις ευρωεκλογές του 1984 ταξιδεύοντας για την Αλεξανδρούπολη, όπου θα μιλούσε το απόγευμα στην πλατεία της Πόλης, ρώτησε την άποψή μου για ορισμένα ονόματα στη λίστα του Ευρωψηφοδελτίου. Οι πιθανότητες να εκλέξουμε δεύτερο ευρωβουλευτή ήταν μηδαμινές. Τελικά δεν εκλέχθηκε ούτε ο Πρόεδρος, που φυσικά ήταν στην πρώτη θέση. Αρχίσαμε την συζήτηση λίγο έξω από την Θεσσαλονίκη, διαφωνήσαμε για την τρίτη ή την τέταρτη θέση. Με πείσμα επιμέναμε και οι δύο στις απόψεις μας, όλο και με δυνατότερη φωνή. Η γυναίκα μου που κάθονταν μαζί με την υπέροχη σύντροφο του Προέδρου στο πίσω μέρος του Αυτοκινήτου με πίεζε στον ώμο να σταματήσω. Εγώ συνέχιζα. Όταν φθάσαμε στη Καβάλα και σταματήσαμε για καφέ, η κυρία Μιράντα βρήκε την ευκαιρία σε μια στιγμή να μου πει. Τάσο έχεις δίκαιο, αλλά μην συνεχίζεις γιατί δεν θα μπορέσει να μιλήσει το απόγευμα στην Αλεξανδρούπολη. Όταν ξεκινήσαμε πήγε ο πρόεδρος να επαναφέρει το θέμα, εγώ έκανα πως ήμουν αφοσιωμένος στην οδήγηση. Άλλαξα κουβέντα. Το κατάλαβε, γέλασε και το θέμα θεωρήθηκε λήξαν.

Ο Γιάγκος Πεσμαζόγλου αγαπούσε τους απλούς, ανθρώπους, αγαπούσε τους φίλους του, και διατηρούσε την επαφή μαζί τους χωρίς σκοπιμότητες και πολιτική ιδιοτέλεια. Χρόνια μετά την διακοπή της λειτουργίας του ΚΟΔΗΣΟ μερίμνησε για την πρόσκληση ομάδας παλιών στελεχών και φίλων στις Βρυξέλλες. Μας φρόντισαν μαζί με την Μιράντα, μας ξενάγησαν προσωπικά σε όλα τα αξιοθέατα όταν δε ο ίδιος απουσίαζε λόγω υποχρεώσεων του στην Ευρωβουλή η θαυμάσια σύζυγός του βρίσκονταν συνεχώς μαζί μας. Η ίδια γνώριζε πολύ καλά όλα τα μέρη και τα σημεία, την ιστορία κάθε κτιρίου και κάθε τοποθεσίας κάθε ναού και κάθε εικονίσματος και όλων των καλλιτεχνικών θησαυρών που επισκεφθήκαμε. Με ευγένεια διόρθωνε τους δύο ξεναγούς μας ή συμπλήρωνε τις αφηγήσεις τους.

Ο ίδιος ο Πρόεδρος μας ξενάγησε στις διάφορες υπηρεσίες στο συγκρότημα κτιρίων της Κοινότητας. Παντού διέκρινες τον σεβασμό με τον οποίο τον υποδέχονταν όλοι. Ήταν εμφανές το βάρος και το κύρος της προσωπικότητάς του. Το κύρος του αυτό το είχα γνωρίσει χρόνια πριν σε προηγούμενο ταξίδι μου στις Βρυξέλλες. Βρισκόμουν με άλλη παρέα έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων μιας επιτροπής την ώρα που προσέρχονταν οι διάφοροι ευρωβουλευτές και αξιωματούχοι. Γύρω μου περίμεναν άλλες ομάδες φιλοξενουμένων, από διάφορες χώρες της Κοινότητας. Κάθε τόσο σχολίαζαν την εμφάνιση κάποιας γνωστής προσωπικότητας κυρίως οι άνθρωποι της χώρας από την οποία προέρχονταν οι ευρωβουλευτές.

Για μια στιγμή φάνηκε ο Γιάγκος Πεσμαζόγλου ψηλός ευθυτενής με το λεβέντικο παράστημά του τον γρήγορο διασκελισμό του. Άρχισε ένας ψίθυρος, μετά ένα βουητό σ' όλα τα γκρουπ σ' όλες τις γλώσσες. Οι κοντότεροι σηκώνονταν στις άκρες των ποδιών τους να τον δουν. Ξεχώριζες από το βουητό το όνομα Πεσμαζόγλου. Εγώ ένοιωσα να ψηλώνω. Ήθελα να φωνάξω. Ναι είναι ο Πεσμαζόγλου. Είναι Έλληνας. Είμαι και εγώ Έλληνας. Είμαι φίλος του. Την σκηνή αυτή θυμάμαι πάντα με υπερηφάνεια αλλά και με πίκρα. Με πίκρα γιατί αυτόν τον Έλληνα μ' αυτό το διεθνές κύρος δεν τον στείλαμε στην Ευρωβουλή το 1984. Τον είπαμε να πάει στο σπίτι του. Βέβαια

αυτός δεν μας άκουσε. Βρήκε τον τρόπο να συνεχίσει τον αγώνα του για την Ελλάδα από άλλο μετερίζι.

Δημοκράτης με όλη την σημασία της λέξεως, εννοούσε πως οι δημοκρατικές διαδικασίες έπρεπε να ισχύουν απόλυτα σ' όλους τους τομείς λειτουργίας του κόμματος. Καμιά απόφαση δεν μπορούσε να παρθεί από οποιοδήποτε κομματικό όργανο αν δεν ακούονταν όλες οι απόψεις και δεν επακολουθούσε ψηφοφορία. Στις συνεδριάσεις της Κεντρικής Επιτροπής όριζε συνήθως ένα από τα μέλη να διευθύνει τις εργασίες. Κανείς δεν μπορούσε να μιλήσει αν δεν ζητούσε τον λόγο. Συχνά τιμώντας την Βόρεια Ελλάδα και την Θεσσαλονίκη όριζε εμένα σαν πρόεδρο.

Δύο - τρεις φορές που θέλησε να κάνει παρέμβαση χωρίς να τηρήσει την διαδικασία, του το υπενθύμισα ευγενικά. Κάθισε στη θέση του χαμογελώντας, και περιμένοντας την σειρά του. Ας αναλογισθούμε ποιος από τους προηγούμενους ή τους σημερινούς αρχηγούς κομμάτων, θα ανέχονταν να του αφαιρέσει τον λόγο ο προεδρεύων της συνεδρίασης της Κεντρικής Επιτροπής.

Συνεπής στις υποσχέσεις του, ακριβής στα ραντεβού του δεν ανεχόταν τους βραδυπορούντες. Την ώρα που ορίζονταν η συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής ή του Πολιτικού Γραφείου έπρεπε να είναι όλοι παρόντες. Άλλως θα έπρεπε να ξέρουν πως η συνεδρίαση θα άρχιζε χωρίς αυτούς. Την ίδια ακρίβεια εφαρμόζε και στις συγκεντρώσεις. Η ομιλία του άρχιζε ακριβώς την ορισμένη ώρα ανεξαρτήτως της ύπαρξης ή όχι ακροατηρίου.

Κάποτε στην Λάρισα ξεκίνησε την ομιλία του με δέκα ακροατές. Προσπάθησα να τον καθυστερήσω λίγο για να μαζευτεί ο κόσμος. Όχι μου είπε, αυτοί οι δέκα συνεπείς δεν χρωστούν τίποτα στους ασυνεπείς που θα έρθουν αργότερα. Σε 10 λεπτά στην αίθουσα υπήρχε το αδιαχώρητο.

Κάποτε εξέφρασε τον θαυμασμό του για την καθαριότητα του αυτοκινήτου μου, με το οποίο κινούμασταν πάντα στις περιοδείες μας στην Βόρεια Ελλάδα: Παρατηρώ Τάσο πως φροντίζεις πολύ το αυτοκίνητό σου. Πάντα λάμπει από καθαριότητα. Μα είναι φυσικό του απάντησα. Το πλένω μόνο όταν έρχεσαι στη Θεσσαλονίκη. Γέλασε με την καρδιά του, τότε είπε να φροντίσω να έρχομαι συχνότερα χάριν του αυτοκινήτου σου.

Είχε στα Διεθνή ιδίως θέματα σπάνια διορατικότητα. Προέβλεψε ως νομοτελειακή την κατάρρευση των ανατολικών καθεστώτων. Εύχονταν πάντα την ειρηνική κατάρρευση του παραπετάσματος.

Μετά την κατάρρευσή του προέβλεψε το κύμα οικονομικών προσφύγων προς τις εύπορες χώρες.

Προέβλεψε επίσης την προϊούσα εξάρτηση ιδίως των μικρών χωρών από τις Ηνωμένες Πολιτείες όταν θα εξέλειπε το αντίπαλο δέος του σιδηρού παραπετάσματος. Γι' αυτό προσέβλεπε στην ενδυνάμωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως το μόνο αντίδοτο στην επερχόμενη μονοκρατορία.

Θεωρούσε ως μοναδική ελπίδα επίλυσης του Κυπριακού την σύνδεση και εν συνεχεία την ένταξή της Κύπρου στην Κοινότητα. Αγωνίσθηκε προς την κατεύθυνση αυτή αλλά οι τότε κυβερνώντες και σημερινοί υμνητές της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν ήθελαν ούτε να ακούσουν κάτι τέτοιο.

Μου εξομολογήθηκε κάποτε ένα όνειρό του. Όταν αποσυρθώ από την ενεργό δράση μου είπε, θέλω να περιοδεύσω όλα τα ακριτικά χωριά και τις πόλεις, να κάνω ομιλίες στους μαθητές των μεγάλων τάξεων στα Λύκεια, να έρθω σε επαφή με τους νέους μας και να τους μιλήσω για την οικονομία, για τον πολιτισμό, για τις παραδόσεις μας, για την γλώσσα μας. Οι ευθύνες του στην Ακαδημία Αθηνών και τα εθνικά μας θέματα δεν τον άφησαν να πραγματοποιήσει το όνειρό του αυτό.

Άλλο δείγμα αγάπης και συνέπειας του Γιάγκου για τους φίλους και τους συνεργάτες του.

Στις βουλευτικές εκλογές του 1985 τέθηκε θέμα συνεργασίας με άλλο ή άλλα κόμματα γιατί η εμπειρία μας από την αυτόνομη κάθοδο και μάλιστα με το ισχύον εκλογικό σύστημα δεν μας έδινε καμιά ελπίδα επιτυχίας. Στο ΚΟΔΗΣΟ υπήρχαν διάφορες τάσεις ως προς τον χώρο με τον οποίο θα έπρεπε να συνεργαστούμε. Βέβαια ο Πεσμαζόγλου δεν ήταν πλέον Πρόεδρος, αλλά το ενδιαφέρον του και η επιρροή του σε όλα τα στελέχη ήταν δεδομένη και ισχυρή.

Μετά από συζητήσεις, στις διάφορες τοπικές οργανώσεις σε συνεννόηση πάντα με τον γραμματέα του Κόμματος, τον νηφάλιο και έμπειρο Χαράλαμπο Πρωτοπαπά παλαιό αγωνιστή του σοσιαλιστικού χώρου, οργανώσαμε σύνοδο στελεχών κυρίως από την Βόρειο Ελλάδα στο ξενοδοχείο Καψής όπου μετά από έντονη αντιπαράθεση καταλήξαμε σε απόφαση συνεργασίας με την Νέα Δημοκρατία.

Στις συζητήσεις που έγιναν κυρίως μεταξύ του Μητσοτάκη και Πρωτόπαπα συμφωνήθηκε η συμμετοχή αριθμού στελεχών του ΚΟΔΗΣΟ στα ψηφοδέλτια της Νέας Δημοκρατίας σε θέσεις εκλόγιμες (οι εκλογές έγιναν με λίστα και όχι με σταυρό προτίμησης). Φυσικά η μία θέση αφορούσε τον Γραμματέα του Κόμματος Χ. Πρωτοπαπά ο οποίος τοποθετήθηκε στην 2η θέση του ψηφοδελτίου επικρατείας. Στην 3η θέση ήταν η Βιργινία Τσουδερού που είχε αποχωρήσει νωρίτερα από το ΚΟΔΗΣΟ. Ο Άργης Φιλιππίδης αρχιτέκτων και παλαιός Βουλευτής Μαγνησίας τοποθετήθηκε σε αμφίβολου εκλογιμότητας θέση στην Μαγνησία. Μου τηλεφώνησε στην Θεσσαλονίκη να μου εκφράσει τους δισταγμούς του όχι για το αμφίβολο της εκλογής αλλά για λόγους πολιτικής τοποθέτησής του στον αριστερό ιδεολογικό χώρο της Ενώσεως Κέντρου. Ήταν ανιψιός του μακαρίτη του Καρτάλη. Τελικά με μεγάλη προσπάθεια τον έπεισα. Αποτέλεσμα: με την συμμετοχή του κερδήθηκε η επιπλέον έδρα και ο Φιλιππίδης εξελέγη για δεύτερη φορά βουλευτής.

Ο Γιάγκος Πεσμαζόγλου τέθηκε επικεφαλής του ψηφοδελτίου της Β' Αθηνών. Εγώ δεν εξεδήλωσα καμιά πρόθεση για θέση σε ψηφοδέλτιο. Από ότι μου είπε ο Πρωτοπαπάς προτάθηκα για την Α' Θεσσαλονίκης. Ο Μητσοτάκης δεν δέχθηκε την υποψηφιότητά μου πράγμα που το περίμενα. Τον Μητσοτάκη εγνώριζα από την δράση του στην Ένωση Κέντρου όπου ως βασικό της στέλεχος αποτελούσε την ψυχή της όλης προσπάθειας και τον βασικό συντελεστή της επιτυχίας στις εκλογές του 1963 και 1964. Τον σεβόμουν πάντα και τον θεωρούσα μέχρι και σήμερα ως πολιτικό Κεφάλαιο της χώρας, όπως θεωρώ και ορισμένους άλλους πολιτικούς ανεξαρτήτως

πολιτικής ή ιδεολογικής τοποθέτησής τους. Σέβομαι την πείρα του, την παλικάριά του και τις ικανότητές του. Είχαμε όμως προηγούμενα. Το 1984 λίγες ημέρες προτού αναλάβει την αρχηγία της Νέας Δημοκρατίας μου τηλεφώνησε στο Γραφείο μου στη Θεσσαλονίκη και ζήτησε να συναντηθούμε. Εγώ εδήλωσα ότι είμαι μέλος του Πολιτικού Γραφείου του ΚΟΔΗΣΟ. Είπε ότι το ξέρει και ότι είναι ένας λόγος παραπάνω για να συναντηθούμε. Μάλιστα μου έκανε εντύπωση όταν μου είπε πως δεν μου τηλεφωνεί ως στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας, αλλά ως μέλλον αρχηγός της. Εν πάσει περιπτώσει λέχθηκαν και διάφορα άλλα και επειδή του είπα ότι την ερχόμενη Τετάρτη θα είμαι στην Αθήνα διότι την Πέμπτη έχω Πολιτικό Γραφείο, μου έκλεισε ραντεβού για την Πέμπτη στις 5.30 στην Ρηγίλλης. Την Πέμπτη σε μια διακοπή της συνεδρίασης του Πολιτικού Γραφείου μίλησα ιδιαιτέρως στον Πρόεδρο για το ραντεβού. Έδειξε μεγάλη ταραχή. Τον πείραξε ίσως γιατί σταδιακά είχαν φύγει πολλά στελέχη του ΚΟΔΗΣΟ προς αναζήτηση καλύτερης πολιτικής μοίρας. Ήταν πλέον δεδομένο για όσους διατηρούσαν φιλοδοξίες για πολιτική ανέλιξη ότι το ΚΟΔΗΣΟ αποτελούσε άγονη γραμμή. Με κοίταξε πειραγμένος και μου είπε απότομα. Αν θέλεις να πας, Να πάς. Μα πρόεδρε ήθελα απλώς να σε ενημερώσω, του είπα. Σου είπα αν θέλεις να πας, Να πάς. Ήταν η πρώτη φορά που ένοιωσα πως τον στενοχώρησα, τον πίκρανα. Μ' έπιασε κι εμένα το Ποντιακό μου. Δεν θα πάω του είπα, αλλά να ξέρεις ένα πράγμα, εγώ θα φύγω από το ΚΟΔΗΣΟ μετά από σένα. Μαλάκωσε κάπως. Έχεις χρέος μου είπε να του τηλεφωνήσεις και να τον ειδοποιήσεις. Εμένα δεν μου πέρασε ο θυμός γιατί σκέφθηκε ότι θα τον εγκαταλείψω. Αυτό πρόεδρε είναι δική μου υποχρέωση και το ξέρω. Τηλεφώνησα στον Μητσοτάκη. Έψαξα για μια λογικοφανή δικαιολογία, αλλά δεν βρήκα τίποτα. Είπα απλά ότι δεν θα πάω στο ραντεβού και ζήτησα συγγνώμη. Ο Μητσοτάκης μου το φύλαξε. Στις ευρωεκλογές του 1984 όταν μετά την αποτυχία μας ο Γιάγκος παραιτήθηκε από την ηγεσία του ΚΟΔΗΣΟ και κατέβηκα στην Αθήνα να τον μεταπείσω, στην προσπάθειά μου αυτή αναφέρθηκα στο επεισόδιο και του θύμισα την προφητεία μου, ότι θα φύγω μετά από αυτόν από το ΚΟΔΗΣΟ, πληγώθηκε αλλά δεν άλλαξε γνώμη. Δεν πείσθηκε να επανέλθει. Ο Πρόεδρος όμως παρέμεινε πολύτιμος φίλος. Όταν πληροφορήθηκε τον αποκλεισμό μου από το ψηφοδέλτιο της Θεσσαλονίκης αποφάσισε να διακόψει την συνεργασία του με την Ν.Δ. Το έμαθα, κατέβηκα στην Αθήνα και του είπα πως δεν έχει το δικαίωμα να μου φορτώσει το βάρος της αποχής του από την Βουλή. Τρόμαξα να τον πείσω.

Στις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου 1989 με ζήτησαν από την Ν. Δημοκρατία να μετάσχω στο ψηφοδέλτιο. Δεν δέχθηκα. Ο Πεσμαζόγλου πίστευε ότι πρέπει να βοηθήσουμε όλοι να ξεφύγει ο τόπος από την ανώμαλη περίοδο που δημιουργήθηκε με τον σάλο του σκανδάλου Κοσκωτά και σαν μόνη λύση έβλεπε την ενίσχυση της Νέας Δημοκρατίας. Στις εκλογές του Νοεμβρίου 1989 την τελευταία στιγμή βρέθηκα απρόσμενα και παρά τις αντιρρήσεις μου στο ψηφοδέλτιο της Α' Θεσσαλονίκης της Νέας Δημοκρατίας. Ευρισκόμενος στις Βρυξέλλες ο πρόεδρος πληροφορήθηκε από τον Δ. Ζάννα την ημερομηνία της Κεντρικής (μοναδικής άλλωστε) ομιλίας μου στον Κινηματογράφο "Ολύμπιον" της Πλατείας Αριστοτέλους. Μου τηλεφώνησε και

ρώτησε αν δεχόμενοι να με παρουσιάσουν προλογίζοντας την ομιλία μου μαζί με τον Ζάννα.

Πράγμα που έγινε φυσικά.

Αυτός ήταν ο Γιάγκος Πεσμαζόγλου ο πολύτιμος, ο παντοτινός φίλος.

Τα χρόνια που ακολούθησαν την αδρανοποίηση του ΚΟΔΗΣΟ συνεχίσαμε τις επαφές μας με συχνά τηλεφωνήματα και ανταλλαγή ευχών. Στα συχνά τότε ταξίδια μου στην Αθήνα θεωρούσα ιερό καθήκον να τον επισκεφθώ στο σπίτι του να γευθώ τα ωραιότατα σπιτικά γλυκά της Μιράντας και να απολαύσω την συζήτηση μαζί του.

Τηλεφωνούσα προηγουμένως και ρωτούσα αν μπορώ να τον δω. Και το ρωτάς μου απαντούσε. Έλα όμως αν σε βολεύει την "τάδε" ώρα για να έχουμε περισσότερο χρόνο στην διάθεσή μας. Εμένα πάντα με βόλευε η "τάδε" ώρα έστω και αν χρειάζονταν μα ματαιώσω άλλο επαγγελματικό ραντεβού. Κάποια φορά, φορτωμένος με δουλειές που έπρεπε να τελειώσω και να γυρίσω το βράδυ αργά στην Θεσσαλονίκη δεν του τηλεφώνησα. Συνέπεσε όμως, να τηλεφωνήσει και να με ζητήσει στο σπίτι μου και έμαθε από την γυναίκα μου ότι βρίσκομαι στην Αθήνα. Η γυναίκα μου με ενημέρωσε το μεσημέρι στο ξενοδοχείο. Μου είπε τηλεφώνησε ο Πρόεδρος και του είπα πως είσαι στην Αθήνα. Και τι σου είπε; Ότι για να μην έρθει να με δει θα πει πως δεν είχε χρόνο να το κάνει. Αυτό ήταν το ευγενικά διατυπωμένο παράπονό του. Φυσικά ματαίωσα την επιστροφή μου για το ίδιο βράδυ, του τηλεφώνησα και έκλεισα ραντεβού για την επομένη.

Αλλά και ο ίδιος όσες φορές ερχόταν στην Θεσσαλονίκη μόνος του για κάποια ομιλία ή με την σύζυγό του μου τηλεφωνούσε και ρωτούσε αν θα έχω χρόνο να συναντηθούμε και πάντα είχα χρόνο. Και φυσικά το πρόγραμμα περιελάμβανε επίσκεψη ή επισκέψεις σε μουσεία, όπου η ακούραστη Μιράντα μας ξεθέωνε στο βάδισμα από μουσείο σε μουσείο όπου αποδεικνύονταν ότι για πολλοστή φορά είχε επισκεφθεί και απλά ήθελε να ξαναθαυμάσει ή να λύσει κάποια απορία της για κάποιο έργο σύγχρονης τέχνης ή κάποιο αρχαιολογικό εύρημα. Έτσι αρκετές φορές μας δόθηκε η ευκαιρία να χαρούμε μαζί με την γυναίκα μου την παρουσία του ζεύγους και να απολαύσουμε την ωραία συντροφιά τους. Τα δύο τελευταία χρόνια αραίωσαν οι επαφές μας. Σ' ένα τηλεφώνημά μου απήντησε ο αυτόματος τηλεφωνητής. Κατάλαβα ότι κάτι δεν πάει καλά. Πληροφορήθηκα ότι ο πρόεδρος αντιμετώπιζε πρόβλημα υγείας. Τηλεφώνησα και τον ρώτησα για την υγεία του. Θαρρώ πως είμαι καλά μου απάντησε. Φαίνονταν κουρασμένος. Υποσχέθηκα στον εαυτό μου να τον επισκεφθώ στην Αθήνα. Φοβόμουν πως θα τον κουράσει η επίσκεψή μου. Το ανέβαλα συνεχώς με την ελπίδα ότι θα καλυτερέψει η κατάστασή του. Τελικά ο Πρόεδρος έφυγε χωρίς να έχουμε άλλη επαφή.

Ένας άλλος μύθος για τον Γιάγκο Πεσμαζόγλου είναι αυτός που αναφέρεται στην οικονομική του κατάσταση. Πολλοί, παρασυρμένοι από το οικογενειακό του όνομα, τον θεωρούσαν πλούσιο. Η πραγματικότητα είναι ότι ήταν οικονομικά ένας μέσος αστός που ζούσε αποκλειστικά από την εργασία του.

Σπούδασε εργαζόμενος και δεν έπαυσε να εργάζεται σε όλη την ζωή του. Όταν κάποτε χρειάστηκε να με μεταφέρει κάπου ο οδηγός του, στην επιστροφή τον ρώτησα πειραχτικά: Πρόεδρε που την βρήκες αυτήν την κουδουνίστρα, πάρε ένα αμάξι της προκοπής. Μα ξέρεις ότι δεν είμαι πλούσιος. Κι' όταν του είπα πως ο κόσμος τον θεωρεί πλούσιο, συνδέοντας τον με την στοά Πεσμαζόγλου. Ναι είπε είμαι από την οικογένεια Πεσμαζόγλου, αλλά ο πατέρας μου ατύχησε στο εμπόριο και δεν έχω καμιά σχέση με την στοά Πεσμαζόγλου και με οποιαδήποτε ΣΤΟΑ. Το τελευταίο ήταν απάντηση στους κακοήθεις ψιθύρους περί συμμετοχής του σε στοές και λέσχες διεθνών προελεύσεων που διέδιδαν φθηνοί αντίπαλοί του.

Απεχθανόταν το ψέμα, τις δολοπλοκίες, την σπατάλη και την κλοπή του δημοσίου χρήματος. Δυσκολεύονταν να πιστέψει το μέγεθος της διαφθοράς και της διαπλοκής, στον δημόσιο βίο. Επαναστατούσε στην ιδέα ότι υπάρχουν επίορκοι που μπροστά στο προσωπικό τους συμφέρον ή για την ικανοποίηση της φιλοδοξίας τους θυσιάζουν ή παραμελούν τα συμφέροντα της χώρας.

Στιγμάτιζε πάντα με αυστηρότητα τέτοια φαινόμενα. Με τους ανθρώπους όμως ήταν επιεικής. Τους έβλεπε από την καλή τους πλευρά.

Σε κάποια συζήτηση για ορισμένες ενέργειες του τότε πρωθυπουργού Ανδρέα Παπανδρέου, που πίστευε πως βλάπτουν την χώρα (αφορούσαν γενικά τις σχέσεις μας με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τον επιδεικνυόμενο αντιαμερικανισμό του) εξεδήλωσε την απορία του πως ένας άνθρωπος με τις γνώσεις, την εμπειρία και την ευφυΐα του Ανδρέα Παπανδρέου δεν αντιλαμβάνεται πως η στάση αυτή ζημιώνει την Ελλάδα. Και ποιος σου είπε πρόεδρε ότι ο Ανδρέας νοιάζεται για την Ελλάδα παρατήρησα. Όχι Τάσο. Είσαι πολύ αυστηρός και φοβούμαι άδικος. Εγώ επέμεινα. Έχεις άδικο μου επανέλαβε. Έχω λόγους που στο λέω αυτό. Σε δύο, τρεις περιπτώσεις εμπλοκής σε εθνικά θέματα, μετά από προτροπή του Προέδρου (Κωνσταντίνου Καραμανλή) μου τηλεφώνησε ο Ανδρέας. Μου είπε πως έχει αυτό το θέμα και πως ο Καραμανλής του είπε: "Να το συζητήσεις με τον Γιάγκο και να κάνεις ότι σου πει. Και στις τρεις περιπτώσεις έκανε αυτό που του είπα. Τα θέματα πήγαν κατ' ευχή και ο Ανδρέας μου τηλεφώνησε και με ευχαρίστησε. Βλέπεις ότι έχεις άδικο. Εγώ συνέχισα την "κακία" μου. Το έκανε γιατί έτσι τον βόλευε, συνέχισα. Ε, δεν τρώγεσαι με τίποτα, μου είπε γελώντας. Μου ανέφερε συνοπτικά τα θέματα στα οποία αναφέρονταν η συμβολή του. Θυμάμαι σήμερα μόνο το ένα. Όχι βέβαια στις λεπτομέρειές του. Αφορούσε την επίσκεψη ομάδας Αμερικανών Βουλευτών και Γερουσιαστών στην Αθήνα. Ανάμεσά τους και ορισμένοι Ελληνικής καταγωγής. Ο Παπανδρέου μέσα στην παραζάλη του αντιαμερικανισμού του πραγματικού ή σκόπιμου, δέχθηκε να δει από αυτούς μόνο τους Ελληνικής καταγωγής. Δημιουργήθηκε μεγάλη δυσαρέσκεια και θεωρήθηκε σαν προσβολή και διπλωματική γκάφα. Η λύση που έδωσε ο Γιάγκος ήταν απλή. Να θεωρηθεί η επίσκεψη των Ελληνοαμερικανών σαν καθαρά ιδιωτική επίσκεψη και να καλέσει και να δεξιωθεί επίσημα ο πρωθυπουργός ολόκληρη την ομάδα. Έτσι το επεισόδιο έληξε "με ελαφρούς μώλωπες" όπως είπε χαρακτηριστικά ο Πρόεδρος.

Άλλη περίπτωση επιείκειας του Προέδρου είναι η εξής: Την περίοδο του Σκανδάλου Κοσκωτά ο τότε Αντιπρόεδρος της κυβερνήσεως και Υπουργός Δικαιοσύνης μακαρίτης Μένιος Κουτσόγιωργας δημοσίευσε ένα νόμο που απαγόρευε το άνοιγμα των λογαριασμών στις τράπεζες. Ήταν ο περίφημος "Κουτσονόμος".

Μετά τον σάλο που δημιουργήθηκε από την δημοσίευσή του ο Κουτσόγιωργας υπέβαλε την παραίτησή του από Υπουργός Δικαιοσύνης, παραμένοντας Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης.

Έστειλα τότε ένα τηλεγράφημα σε όλες τις εφημερίδες όπου έγραφα: "Συγχαίρουμε τον Υπουργό Δικαιοσύνης που παραιτήθηκε για λόγους ευθιξίας. Λυπόμαστε που ο Αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως δεν διαθέτει την ίδια ευαισθησία". Υπέγραψα εγώ ως πρόεδρος του Οργανωτικού Γραφείου ΚΟΔΗΣΟ Βορείου Ελλάδος και συνυπέγραψε ως γραμματέας ο Γιάννης Ζαχάρωφ.

Την επομένη όλες οι εφημερίδες δημοσίευσαν το τηλεγράφημα στην πρώτη σελίδα. Μερικές μέσα σε πλαίσιο. Το απόγευμα μου τηλεφώνησε ο πρόεδρος. Ευρηματικό το τηλεγράφημά σου Τάσο, μου είπε. Αλλά πολύ σκληρό. Ο Κουτσόγιωργας βρίσκεται σε δεινή θέση. Κατάλαβα ότι ήταν πραγματικά στεναχωρημένος.

Ο έντιμος, ο άψογος, ο αυστηρός, ο αδέκαστος Πεσμαζόγλου λύγιζε μπροστά στο δράμα ενός συνανθρώπου του ανεξάρτητα από την αθωότητα ή την ενοχή του. Αυτός ήταν ο Γιάγκος Πεσμαζόγλου, πρώτα από όλα και πάνω από όλα Άνθρωπος, Χριστιανός, Έλληνας.

Τάσος Θεοδωρίδης

Γεννήθηκε στη Βέροια και μεγάλωσε στη Δράμα. Εργάστηκε στην Εθνική Τράπεζα (1947-1951). Σπούδασε στη Θεσσαλονίκη όπου δικηγόρησε από το 1959 έως το 1999.

Διετέλεσε Γενικός Γραμματέας του Δήμου Θεσσαλονίκης (1959-1964). Δημοτικός Σύμβουλος 1975-1982.

Το 1982 πολιτεύτηκε σαν ανεξάρτητος δήμαρχος. Εισηγητής θεμάτων αυτοδιοίκησης σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια.

Μέλος του Κόμματος των Φιλελευθέρων και της Ένωσης Κέντρου κατά τον ανένδοτο.

Ιδρυτικό μέλος του ΚΟΔΗΣΟ, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής και του Πολιτικού Γραφείου και πρόεδρος του Οργανωτικού Γραφείου Βορείου Ελλάδος.

Το 1964 η Πολιτεία του απένειμε τον Αργυρού Σταυρό του Τάγματος του Φοίνικα. Επίτιμος δικηγόρος Θεσσαλονίκης το 1999.

Το 2002 αρνήθηκε να λάβει τιμητική διάκριση του Δήμου Θεσσαλονίκης μετά από ομόφωνη απόφαση.